

Nr 251.

Av herr **Wallentheim**, om utredning rörande bostadsförhållandena vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö, m. m.

Under elfte huvudtiteln i årets statsverksproposition upptages för statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes för avlöningar ett anslag å 533 000 kronor samt för omkostnader ett anslag å 405 400 kronor. För byggnadsarbeten finnes för året intet anslag upptaget.

Med hänsyn till det minskade behovet av vårdplatser för manliga lösdrivare och Svartsjöanstaltens, på grund av anstaltens åldriga karaktär, mindre tillfredsställande vårdmöjligheter har frågan om anstaltens nedläggande länge varit aktuell. På framställning av anstaltsstyrelsen ha emellertid 1948 och 1949 års riksdagar beviljat sammanlagt 155 000 kronor till reparations- och ombyggnadsarbeten av anstalten. Dessa arbeten, som letts av kungl. byggnadsstyrelsen, äro numera slutförda. Matsalar, diskrum, dagrum och toaletter ha inretts, och förläggingsavdelningarna ha genomgått en fullständig modernisering. Sedan 1950 års riksdag beviljat 36 000 kronor till inköp av inventarier till anstalten, är denna numera tillfredsställande möblerad. Det torde kunna fastslås, att anstalten efter ombyggnaden och nyinredningen väl fyller sin uppgift.

Förutom tvångsarbetsanstalten är Svartsjöanstalten även bottenanstalt inom alkoholistvården. Dessutom vårdas på anstaltens olika avdelningar straff-, fängelse- och bötesfångar. Den 1 januari innevarande år vårdades på anstalten 3 tvångsarbetare, 218 alkoholister, därav 123 å anstalten närvarande, 54 straffångar, 25 fängelsefångar samt 3 bötesfångar. För de intagnas arbete är väl sörjt. Anstalten förfogar nämligen över ett stort jordbruk, betydande trädgårdsanläggningar, mekanisk verkstad, snickeri, skomakeri, skrädderi, pappersverkstad m. m.

På grund av relativt stora anslag, som under senare år beviljats Svartsjöanstalten för att utföra nödvändiga förbättringsarbeten m. m., samt den omständigheten att anstalten under de senaste tre åren ständigt varit fullbelagd kan man utgå ifrån att anstalten under det närmaste årtiondet icke torde komma att nedläggas.

Förutsättningen för att Svartsjöanstalten skall kunna fortsätta sin verksamhet är emellertid, att personalbostäderna moderniseras och ett antal nya byggas. Den vid anstalten anställda personalen har alltsedan anstaltens tillkomst på grund av tjänstgöringens natur och anstaltens isolerade läge varit hänvisad att bebo å platsen uppförda tjänstebostäder. Då nya bostäder sedan

är 1938 ej uppförts, äro dessa, bl. a. på grund av fångvårdsanstaltens förläggning till Svartsjö, otillräckliga. I flertalet fall fylla bostäderna icke heller rimliga krav på en tidsenlig standard. Förhållandena utgöra en ständig källa till irritation bland personalen och inverka menligt på nyrekryteringsmöjligheterna. Under senare tid har vid flera tillfällen förekommit, att lämpliga aspiranter återtagit sina ansökningar eller uppsagt redan antagna anställningar, sedan de besiktigat de erbjudna bostäderna. Under år 1950 voro icke mindre än 82 personer tillfälligt anställda vid anstalten.

Bostadsproblemet är särskilt markant vad det gäller den ogifta personalen. Över trettioalet ogifta befattningshavare tjänstgöra för närvarande vid anstalten. Av dessa bo aderton stycken i ett år 1932 uppfört bostadshus om 6 enkel- och 6 dubbelrum samt övriga i »Tingshuset», en för ca 15 år sedan såsom bostadshus utdömd 300-årig byggnad utan vatten och avlopp. Bostadsituationen har medfört, att tidvis ända till tre befattningshavare varit hänvisade att bo tillsammans i ett rum, som har en golvyta av ca 13—14 m². Det är icke tänkbart att kunna uppehålla en tillfredsställande nyrekrytering, om icke bostadsfrågan för den ogifta personalen snarast ordnas.

För den gifta personalen är det icke stort bättre sörjt. Alltjämt saknas vatten och avlopp i några av bostäderna liksom även centralvärmeanläggning. Badrum finnes endast i ett fåtal bostäder. Icke mindre än 24 lägenheter om ett rum och kök finnas. De övriga bostäderna äro på 2 rum och kök med undantag av direktörs-, läkar- och assistentbostäderna. Dessutom äro även bostäderna för gifta befattningshavare till antalet för få, och några gifta befattningshavare sakna, trots flerårig anställning vid anstalten, familjebostad därstädes.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om skyndsamt utredning rörande bostadsförhållandena å Svartsjöanstalten samt om möjligt redan till nästa års riksdag inkomma med förslag om dels modernisering av bostäderna därstädes, dels ock erforderliga nybyggnader.

Stockholm den 26 januari 1951.

Adolf Wallentheim.